

P6_TA(2005)0035

Javne finance v EMU – 2004

Resolucija Evropskega parlamenta o javnih financah v EMU – 2004 (2004/2268(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 24. junija 2004 Svetu in Evropskemu parlamentu o javnih financah v EMU – 2004 (KOM(2004)0425),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. septembra 2004 o krepitvi gospodarskega vodenja in pojasnitvi izvajanja pakta za stabilnost in rast (KOM(2004)0581),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 27. novembra 2002 o krepitvi usklajevanja proračunskih politik (KOM(2002)0668),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 27. novembra 2002 o potrebah in sredstvih za izboljšanje kakovosti proračunske statistike (KOM(2002)0670),
 - ob upoštevanju sklepov predsedstva, ki jih je sprejel Evropski svet v Lizboni dne 23. in 24. marca 2000 in Göteborgu dne 15. in 16. junija 2001, še posebej strategije o gospodarski rasti, polni zaposlenosti, trajnostnem razvoju in o socialni koheziji,
 - ob upoštevanju sklepov predsedstva, ki jih je sprejel Evropski svet v Amsterdamu dne 16. in 17. junija 1997 o aktu za stabilnost in rast, Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik¹, o kodeksu ravnanja z vsebino in o predstavitvi programov stabilnosti in konvergence, ki jih je sprejel Ekonomsko-finančni svet dne 10. julija 2001,
 - ob upoštevanju izjave Ekonomsko-finančnega sveta z dne 13. septembra 2004 o paktu za stabilnost in rast,
 - ob upoštevanju sodbe Sodišča Evropskih skupnosti z dne 13. julija 2004² o ukrepih, ki jih je Ekonomsko-finančni svet sprejel 25. novembra 2003,
 - ob upoštevanju člena 45 svojega Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za ekonomske in monetarne zadeve (A6-0025/2005),
- A. ker je luksemburško predsedstvo v svoj delovni program vključilo proučitev pravil delovanja in pojasnitev izvajanja pakta za stabilnost in rast in ker bo Evropski parlament spomladi 2005 sprejel resolucijo o možnih spremembah uredb in pravil ravnanja, ki urejajo njegovo uporabo,
- B. ker je bila zadnje desetletje gospodarska rast EU pod njeno zmožnostjo in se niso zmanjšale le zasebne investicije, ampak tudi bruto javne investicije (ki so se v euroobmočju znižale od

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

² Primer C-27/04, Komisija proti Svetu.

4 % BDP v začetku 1970 na 2,4 %) in ker je med drugim v mnogih državah članicah premalo strukturnih sprememb in produktivnih investicij, se je rast BDP na euroobmočju ponovno znižala pod napovedano,

- C. ker se je v letu 2003 v evroobmočju proračunski primanjkljaj dvignil na 2,7 % BDP (iz 1,6 % leta 2001 in 1,1 % leta 2000) ter se v letu 2004, ko je dosegel 2,9 % BDP, približal pragu 3 %,
- D. ker so konec leta 2002 le štiri države članice euroobmočja (ki ustvarijo skupaj le 18 % BDP euroobmočja) skoraj dosegle uravnotežen položaj in pet držav članic euroobmočja v letu 2004; ker se je po drugi strani trem državam članicam iz euroobmočja s proračunskim primanjkljajem nad 3 % BDP pridružila še ena; ker je od takrat, ko je pakt za stabilnost in rast stopil v veljavo, njegova pravila in pravila Pogodbe prekršilo 12 držav članic, vključno s petimi iz euroobmočja (Portugalska, Nemčija, Francija, Nizozemska in Grčija) ter Veliko Britanijo, za katero čezmerni primanjkljaj ne velja, vendar se je zavezana držati določil člena 116(4) Pogodbe "o prizadevanjih za izogibanje čezmernega javnofinančnega primanjkljaja" dokler je v drugi fazi; ker se je zaradi čezmernega javnofinančnega primanjkljaja začel postopek proti šestim državam članicam, ki so presegle prag 3 %: Madžarska, Češka republika, Ciper, Malta, Poljska in Slovaška,
- E. ker je komisar Almunia septembra 2004 v odgovor na očitno neskladje med pravili pakta za stabilnost in rast, sprejetimi leta 1997, ter nedavnimi gospodarskimi gibanji, predstavil predloge sprememb, opisane v zgoraj navedenem sporočilu Komisije o z dne 24. junija 2004,
1. ugotavlja, da so po mnenju Komisije višji nominalni primanjkljaji le delno posledica gospodarskega ciklusa ter pretežno posledica samovoljne ohlapnosti proračunske politike nekaterih držav članic;
 2. ugotavlja, da se nekatere države članice niso odzvale na začetek postopkov proti njim zaradi javnofinančnega primanjkljaja s sprejetjem zadovoljivih ukrepov za boj proti primanjkljaju ter da ostaja utemeljena skrb glede možnosti, da se bo njihov javnofinančni primanjkljaj v bližnji prihodnosti zmanjšal pod 3 % BDP;
 3. poudarja pomen uvajanja paketov strukturnih reform, ki bodo srednje- in dolgoročno pokazali svoj pomen za finančno vzdržnost, konkurenčnost evropskega gospodarstva in rasti;
 4. ugotavlja, da ima upravljanje gospodarskih sprememb v srednje- in vzhodnoevropskih državah v nekaterih novih državah članicah močan vpliv na njihov finančni primanjkljaj in javni dolg; meni, da so bolj ambiciozne davčne reforme, skupaj s strukturnimi, potrebne za krepitev spodbud za rast zaposlovanja in investicije v večjo produktivnost;
 5. poudarja, da ni nobene izjeme pri pravilih in postopkih pakta za stabilnost in rast, vendar vse institucije EU poziva, da sprejmejo svojo odgovornost za njegovo izvajanje in nadzor ter skladnost z njim; da naj so vse države članice, velike ali male, deležne enake obravnave; meni, da mora imeti za doseganje tega Komisija večjo vlogo, zlasti pri začetku postopka čezmernega primanjkljaja; poziva vse države članice, da med luksemburškim predsedovanjem dobro preučijo vsako poglavje pakta za stabilnost in rast z iskanjem trdnih, pravičnih in uporabnih rešitev, kakor je to opredelil Ekonomsko-finančni svet 13. septembra 2004, ob krepitevi vidika preventive, posvečanju večje pozornosti razlikam v gospodarskem

položaju in boljši uporabi postopka pri čezmernem primanjkljaju (korektivni del pakta) in vodenju gospodarstva;

6. poziva vse države članice, ki tega še niso storile, da znižajo raven svojega proračunskega primanjkljaja znatno pod 3 % BDP, da v razširjeni Evropi zagotovijo fiskalno in cenovno stabilnost ter omogočijo, da se finančna sredstva v ugodnih časih shranijo za zadostne finančne rezerve, tako da se v težjih časih sprejmejo gospodarski ukrepi brez tveganja za kršitev pravil pakta za stabilnost in rast;
7. poudarja pomen izboljšave proračunske statistike z natančnejšimi in bolj standardiziranimi opredelitvami, metodami izračunavanja in postopki, ki naj bodo opredeljeni v priročniku o metodoloških smernicah, ter pozdravlja pobudo Komisije, da predstavi predloge minimalnih standardov za neodvisnost, neokrnjenost in kakovost nacionalnih statističnih uradov ter povečano pristojnost Eurostata za usklajevanje, spremljanje in opravljanje kontrole podatkov, ki jih posredujejo države članice, na kraju samem;
8. poziva nove države članice, da pospešijo reformo svojih javnih financ s prerazporeditvijo sredstev kot nadaljnjim korakom k zagotavljanju resnične konvergence njihovih gospodarstev in da se še posebej osredotočijo na posodobitev svojih pokojninskih sistemov in sistemov dajatev za socialno varnost, za podporo učinkovite politike zaposlovanja;
9. poudarja potrebo po nenehni izboljšavi davčne uprave in po vzpostavitvi učinkovitega sistema pobiranja davkov za ustvarjanje ugodnih pogojev za dejavnosti podjetij na enotnem trgu, pospeševanje podjetniške kulture in spodbujanje zagona podjetij;
10. opominja države članice na njihovo zavezanost k paktu za stabilnost in rast, da svoje proračune spravijo "blizu ravnotežja ali v presežek"; meni, da se je treba izogibati pretiranemu proračunskemu primanjkljaju, da se prispeva k cenovni stabilnosti in se zagotovi vzdržnost javnih financ; priporoča večji poudarek pakta za stabilnost in rast ekonomskemu razvoju in povečano sredotočenost na varovanju vržnosti javnih financ; opozarja, da čezmerni vladni izdatki prinašajo tveganje za stabilnost cen, nizke obrestne mere in raven državnih investicij ter še dodatno zmanjšujejo zmožnost soočanja z demografskimi spremembami in staranjem prebivalstva v Evropski uniji;
11. ponovno zahteva jasno metodo, ki bo vključevala opredelitev "kakovostnih javnih izdatkov" za določitev položaja javnega proračuna in njegovega prispevka k rasti in vlaganjem z namenom, da se pozitivno prispeva k lizbonskim ciljem; poleg tega poziva, da se javni izdatki preusmerijo tako, da bodo posamezne proračunske postavke na evropski in nacionalni ravni zrcalile glavne politične prednostne naloge, določene za leto 2010;
12. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij ter vladam in parlamentom držav članic.